

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT**

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE**

Poročilo o realizaciji

**Programa
izobraževanja odraslih
v Republiki Sloveniji
za leto 2011**

I. Poročilo Ministrstva za šolstvo in šport.....	4
1. Uvod	4
2. Izobraževanje in usposabljanje brezposelnih (PP: 5780).....	6
3. Dejavnost osnovnega šolstva (PP: 6672)	7
4. Dejavnost izobraževanja odraslih (PP: 7229)	7
4.1 Študijski krožki in dejavnosti izobraževanja odraslih	8
4.2 Splošni neformalni programi IO	8
4.3 TVU	8
4.4 Programi in projekti združenj IO	8
4.5 Javni razpis za vpis odraslih v šolsko leto 2010/2011	8
5. Izobraževanje odraslih – računalniško opismenjevanje in informatika (PP: 4482)	9
6. Tuji jeziki (PP: 4831)	9
7. ACS – Letni delovni načrt (PP: 6095)	9
8. Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih (PP: 5467)	11
9. Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011 (PP: 9242; PP: 9254)	11
10. Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje (PP: 6909; PP: 6953)	12
10.1 Sofinanciranje šolnin zaposlenim odraslim	12
10.2 Projektno učenje mladih (PUM)	12
10.3 Most do izobrazbe (UŽU – MI)	12
10.4 Beremo in pišemo skupaj (UŽU – BIPS)	12
10.5 Izzivi podeželja (UŽU – IP)	13
10.6 Moje delovno mesto (UŽU – MDM)	13
10.7 Moj korak (UŽU – MK)	13
10.8 Računalniška pismenost za odrasle (RPO)	13
11. Posodabljanje izobraževalnega sistema in kakovost (PP: 9241; PP: 9253)	13
11.1 Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2009 do 2011	13
11.2 Dejavnosti centrov vseživljenjskega učenja – CVŽU, odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje – partnerstva, razvoj modelov svetovanja za ranljive skupine.....	14
11.3 Razvoj kakovosti v izobraževanju odraslih od 2009 do 2013	15
II. Poročilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve	16
1. Pregled financiranja aktivnosti izobraževanja odraslih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve	16
III. Povzetek realizacije izvajanja LPIO 2010 obeh ministrstev	18

I. Poročilo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

1. Uvod

Letni program izobraževanja odraslih RS za leto 2011 je bil s sklepom Vlade RS št. 60302–1/2011/3 sprejet 25. 1. 2011.

Poročilo je pripravljeno na osnovi poročil o opravljenem delu izvajalcev programov in dejavnosti izobraževanja odraslih ter na osnovi finančnih poročil Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (v nadaljevanju: MIZKŠ) in finančnih poročil Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: MDDSZ). Poročilo predstavlja povzetek enoletnega dela Sektorja za izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje pri MIZKŠ, kjer se načrtuje, ureja in preverja financiranje in sofinanciranje programov in dejavnosti za področje izobraževanja odraslih ter porabo javnih sredstev za izobraževanje odraslih iz nacionalnih in evropskih sredstev Evropskega socialnega sklada. Poročilo združuje tudi poročilo o delu Sektorja za vseživljenjsko učenje in štipendiranje pri MDDSZ, kjer se načrtuje, ureja in preverja financiranje izobraževanja in usposabljanja v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja, programov strokovnega razvoja in programov iz operativnega programa razvoja človeških virov 2007-2013, ki se izvajajo v okviru letnih nalog izobraževanja in usposabljanje odraslih pri MDDSZ.

Iz veljavnega državnega proračuna Republike Slovenije, kjer so vključena tudi sredstva Evropskega socialnega sklada, je bilo iz različnih postavk za **Letni program izobraževanja odraslih v letu 2011 po rebalansu proračuna zagotovljenih 47.928.633,04 EUR in realiziranih 45.435.365,27 EUR**, kar v skupnem seštevku predstavlja **94,80 % porabe zagotovljenih sredstev**. Podrobnosti so pojasnjene pri interpretaciji realizacije posameznih proračunskih postavkah.

Letni program izobraževanja odraslih je usmerjen v uresničevanje Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Sloveniji v skladu z načrtovanimi oziroma razpoložljivimi sredstvi.

Na področju izobraževanja odraslih se iz državnega proračuna (so)financira javno službo v izobraževanju odraslih in programe ter dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih. Slednje uvrščamo v dejavnosti v javnem interesu, kjer se zagotavljajo tudi materialni pogoji za njihovo izvajanje v skladu s standardi in normativi v izobraževanju odraslih (Ur. l. 43/2000). Tako na nacionalni ravni prispevamo k uresničevanju koncepta vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih, zagotavljamo dostopnost izobraževanja odraslim in prispevamo k razvoju človeških virov kot enem ključnih dejavnikov razvoja družbe.

Dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja:

- Zakon o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06 – UPB) s pripadajočimi podzakonskimi predpisi,
- Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v RS do leta 2010 (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200470&stevilka=3149>),
- Program izobraževanja odraslih Republike Slovenije za leto 2011 (http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/LPIO_2011.pdf),
- Resolucija Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:372:0001:0006:SL:PDF>).

V letu 2011 so bila iz nacionalnega proračuna RS v celoti zagotovljena sredstva na sedmih proračunskih postavkah:

- 6672 – Dejavnost osnovnega šolstva,
- 5780 – Izobraževanje brezposelnih,
- 7229 – Dejavnost izobraževanja odraslih,
- 4482 – Izobraževanje odraslih – računalniško opismenjevanje in informatika,

- 4831 – Tuji jeziki,
- 6095 – Andragoški center RS,
- 9140 – Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih.

Iz sredstev strukturnih skladov – Evropskega socialnega sklada (v nadaljevanju: ESS) trije pari proračunskih postavk, kjer se zagotavlja 15% nacionalne udeležbe:

- 9242 – Izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev za odrasle – ESS 07 13 - EU;
- 9254 – Izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev odraslih – ESS 07 13 - slovenska udeležba;
- 6909 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje – ESS 07 13 - EU;
- 6953 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje – ESS 07 13 - slovenska udeležba;
- 9241 – Posodabljanje IS in kakovost, odrasli – ESS 07 13 - EU;
- 9253 – Posodabljanje IS in kakovost, odrasli – ESS 07 13 - slovenska udeležba.

Podrobnosti iz državnega proračuna Republike Slovenije za postavke Letnega programa izobraževanja odraslih v letu 2011 na MDDSZ so predstavljene v drugem delu tega poročila, ki je pripravljen na MDDSZ.

Preglednica 1: Pregled realizacije sofinanciranja aktivnosti iz proračuna MIZKŠ

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2010 (v EUR)	PLAN 2011 (v EUR)	REBALANS 2011 (v EUR)	PROGRAMI IN AKTIVNOSTI	REALIZACIJA 2011 (v EUR)	INDEKS (t ₀ = rebalans 2011)
6672 – Dejavnost osnovnega šolstva	1.690.000	1.690.000	1.690.000	Osnovna šola za odrasle	1.562.036,33	92,43
5780 – Izobraževanje brezposelnih	1.126.700,40 890.000 236.700,40	5.041.195	2.758.640,82	*Izobraževanje brezposelnih oseb *Učna pomoč	2.746.544,31 2.500.000 246.544,31	99,56
7229 – Dejavnost izobraževanja odraslih	1.895.790,79 247.392,05 176.000 756.872,12 44.786,11 64.200 17.856 76.358,29 / 492.326,22	1.907.425	1.907.425	*Študijski krožki *Borza znanja *Središča za samostojno učenje *Dejavnost združenj v IO *TVU 2011 *Razpis za vpis, materialni stroški *Mednarodna dejavnost *Letni posvet o izobraževanju odraslih *Starejši odrasli, migranti, osipniki, nižje izobraženi, brezposelni,	1.835.062,98 218.206,08 175.980 758.959,76 59.000 62.450 21.486 58.499,42 26.000 454.481,72	96,21

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2010 (v EUR)	PLAN 2011 (v EUR)	REBALANS 2011 (v EUR)	PROGRAMI IN AKTIVNOSTI	REALIZACIJA 2011 (v EUR)	INDEKS (to = rebalans 2011)
				odrasli s posebnimi potrebami, manjšine in Romi, zaporniki, aktivni odrasli, tretje življenjsko obdobje		
4482 – Izobraževanje odraslih – računalniško opismenjevanje in informatika	29.986,64	70.000	70.000	Nakup in vzdrževanje osnovnih sredstev	51.380	73,40
4831 – Tuji jeziki	12.901,81	28.000	28.000	Izpiti pri jeziki	11.783	42,08
6095 – Andragoški center RS	875.533,03	870.000	870.000	Letni delovni načrt	825.946	94,94
9140 – Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih	780.822,60	780.823	780.823	Poplačilo plač	780.822	100
9242 – Izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev za odrasle – ESS 07 13 EU (85%)	126.004,03	273.493,84	273.493,84	*JR za sofinanciranje uvajanja modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja	269.468	98,53
9254 – Izobraževanje in usposabljanje učiteljev in izobraževalcev za odrasle – ESS 07 13 slovenska udeležba (15%)	28.588,95	48.263,62	48.263,62	*LDN ACS – neposredna potrditev operacije	47.553,38	
6909 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje – ESS 07 13 EU (85%)	3.049.375,08	4.721.733,35	4.721.733,35	*Dvig izobrazbene ravni *Projektno učenje mladih *Sofinanciranje šolnin	4.565.254,59	96,69
6953 – Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje ESS 07 13 slovenska udeležba (15%)	538.346,54	833.247,32	833.247,32		805.636,27	

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2010 (v EUR)	PLAN 2011 (v EUR)	REBALANS 2011 (v EUR)	PROGRAMI IN AKTIVNOSTI	REALIZACIJA 2011 (v EUR)	INDEKS (to = rebalans 2011)
9241 – Posodabljanje IS in kakovost – odrasli – ESS 07 13 EU (85%)	3.315.822,24	2.732.814,37	2.732.814,37	*Projekt CVŽU, ISIO, razvoj, partnerstva *LDN ACS –	2.561.567,41	93,73
9253 – Posodabljanje IS in kakovost – odrasli – ESS 07 13 slovenska udeležba (15%)	585.145,71	482.261,23	482.261,23	neposredna potrditev operacije *JR za sofinanciranje razvoja kakovosti v izobraževanju odraslih	452.042,04	
SKUPAJ	14.091.017,82	19.479.256,73	17.196.702,55		16.515.096,31	96,04

2. Izobraževanje in usposabljanje brezposelnih (PP: 5780)

Sofinanciranje tega programa poteka v podpori nacionalnega cilja, ki izhaja iz ReNPIO:

- dvig izobrazbene ravni prebivalstva, zlasti aktivnega, vključno z brezposelnimi osebami;
- zmanjšanje poklicnega strukturnega neskladja na trgu dela;
- zmanjšanje osipa v šolskem sistemu in odpravljanje njegovih posledic ter povečanje zaposlovanja.

V letu 2011 je bila temu področju v celoti namenjena proračunska postavka 5780 – Izobraževanje in usposabljanje brezposelnih, iz katere je bila poraba sredstev po rebalansu proračuna 99,56%. Zagotovljeno je bilo financiranje izobraževanja in usposabljanje brezposelnih oseb v okviru Programa izobraževanja za brezposelne osebe (IBO) za šolsko leto 2010/2011 in del šolskega leta 2011/2012, ki sta ga za vsako leto pripravila MIZKŠ in MDDSZ ter sprejela Vlada RS. Gre za (so)financiranje izobraževanja za pridobitev formalne izobrazbe z javno veljavo, po programih nižje poklicnega, srednje strokovnega in splošnega izobraževanja ter v manjšem obsegu dokončanje nekaterih vključitev v višješolsko izobraževanje. Prioriteta je v zagotavljanju dviga izobrazbe na srednješolski stopnji izobrazbe.

V letu 2011 je bilo realizirano:

a) **Sofinanciranje izobraževanja brezposelnih oseb za pridobitev izobrazbe 4.433 udeležencem** izobraževanja odraslih (osnovnošolskega, nižje poklicnega in srednješolskega – strokovnega in splošnega).

b) **Financiranje učne pomoči brezposelnim osebam, vključenim v različne programe formalnega izobraževanja**, ki poteka v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje. Zagotavlja se sredstva za plače zaposlenim prek javnih del, ki v organizacijah izobraževanja odraslih zagotavljajo učno pomoč brezposelnim osebam, vključenim v formalno izobraževanje. **Učno pomoč je v letu 2011 izvajalo 45 učiteljev – brezposelnih oseb**, zaposlenih iz naslova opravljanja javnih del **v 25 organizacijah**, kjer se izvaja izobraževanje odraslih.

Izvajalci Učne pomoči in število brezposelnih po posameznih izvajalcih:

V organizacijah izobraževanja odraslih beležimo različno število učiteljev/mentorjev za učno pomoč (brezposelnih, zaposlenih iz naslova javnih del): Andragoški zavod Velenje Ljudska univerza (3), CDI Univerzum Ljubljana (1), CIK Trebnje (1), Doba Maribor (1), LOG–UM Ljubljana (3), Ekonomska in

trgovska šola Brežice (1), IC Memory d.o.o. Dutovlje (2), LU Ajdovščina (1), LU Celje (3), LU Kočevje (1), LU Koper (2), LU Krško (1), LU Lendava (1), LU Murska Sobota (2), LU Nova Gorica (2), Zavod Znanje Postojna (1), LU Ptuj (2), LU Rogaška Slatina (2), LU Slovenska Bistrica (1), LU Tržič (2), MOCIS Slovenj Gradec (3), RIC Novo mesto (3), UPI LU Žalec (3), Zasavska LU Trbovlje (2), ZIK Črnomelj (1).

Pri programu Učne pomoči, ki se izvaja kot program javnih del poraba v celoti namenjenih sredstev ni bila realizirana, ker na Zavodu RS za zaposlovanje oziroma njegovih območnih službah ni bilo mogoče vsem izvajalcem programa vsak mesec napotiti načrtovano število brezposelnih oseb, da bi lahko ustrezno porabili vsa rezervirana sredstva za poplačilo materialnih stroškov izvajalskih organizacij Učne pomoči.

3. Dejavnost osnovnega šolstva (PP: 6672)

V 2. semestru šolskega leta 2010/11 se je v Program osnovne šole za odrasle (v nadaljevanju: Program OŠO) vključilo **1.020 udeležencev**. V 1. semestru šolskega leta 2011/12 se je v Program OŠO vključilo **950 udeležencev**. Izvajanje Programa OŠO je potekalo pri ljudskih univerzah v Sloveniji. Največ vključitev je bilo na območju Novega mesta, Ljubljane in Celja, v Gornji Radgoni, Idriji, Škofji Loki, Lenartu, Ormožu in Sežani pa v letu 2011 ni zabeleženih vključitev v OŠO. S sredstvi upravlja Sektor za osnovno šolstvo pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

4. Dejavnost izobraževanja odraslih (PP: 7229)

V letu 2011 so bili iz te proračunske postavke (so)financirani različni programi neformalnega splošnega izobraževanja odraslih in nekatere dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih, kot so študijski krožki, središča za samostojno učenje, prireditve in dogodki ob Tednu vseživljenjskega učenja, splošni neformalni programi izobraževanja odraslih, programi združenj izobraževanja odraslih, javni razpis za vpis odraslih v šolsko leto 2011/2012 in Letni posvet o izobraževanju odraslih.

4.1 Študijski krožki in dejavnosti izobraževanja odraslih – (so)financirane po razmestitvah

Izvedenih je bilo:

- **261 študijskih krožkov**, v katerih je sodelovalo skupaj **2.910 udeležencev**;
- dejavnost **33 splošno-izobraževalnih središč** za samostojno učenje (SSU - vključenih **7.786 udeležencev**);
- dejavnost **4 regionalnih Borz znanja**, skupaj z dejavnostjo **osrednje Borze znanja** s koordinacijsko funkcijo (vključenih **1.136 udeležencev**).

4.2 Splošni neformalni programi izobraževanja odraslih

Izpeljanih je bilo:

- **19 izbranih programov vsebinskega sklopa Trajnostni razvoj**;
- **52 izbranih programov vsebinskega sklopa Jezikovno izobraževanje**;
- **11 izbranih programov vsebinskega sklopa Zdravje**;
- **83 izbranih programov vsebinskega sklopa Nacionalna identiteta in usposabljanje za aktivno državljanstvo**;
- **76 izbranih programov vsebinskega sklopa Socialne kompetence**;
- **2 izbrana programa vsebinskega sklopa Medgeneracijsko učenje**;
- **4 izbrani programi vsebinskega sklopa Ekologija**;
- **4 izbrani programi vsebinskega sklopa Aktivno in kakovostno staranje**;
- **100 izbranih programov vsebinskega sklopa Spodbujanje in motivacija za učenje, učenje učenja**.

V naštetih programih izobraževanja je sodelovalo okoli **4.665 udeležencev**.

4.3 Teden vseživljenjskega učenja (TVU)

V okviru koordinacije in prireditev je sodelovalo:

- **24 koordinatorjev prireditev v TVU,**
- **881 izvajalcev prireditev v TVU,**
- prireditve je obiskalo več kot **149.000 ljudi.**

4.4 Programi in projekti združenj izobraževanja odraslih

Izpeljanih je bilo **15 programov združenj** za izobraževanje odraslih, v okviru načrtovanih aktivnosti, ki so bila združenjem dodeljene neposredno s pogodbo in niso bile več predmet javnega razpisa kot v preteklih letih:

1. Sodelovanje v delovnih skupinah, ki jih imenuje Ministrstvo za šolstvo in šport za pripravo strokovnih gradiv oziroma predlogov sistemskih sprememb na področju izobraževanja odraslih.
2. Organizacija nacionalnih strokovnih posvetov na področju izobraževanja odraslih.
3. Strokovno usposabljanje članov združenj.
4. Sodelovanje z združenji izvajalcev izobraževanja odraslih na mednarodni ravni pri spoznavanju dobrih praks s področja delovanja združenja.
5. Razvoj novih izobraževalnih programov za odrasle v skladu s potrebami trga.

4.5 Javni razpis za vpis odraslih v šolsko leto 2011/2012

MIZKŠ in MDDSZ sta objavila Razpisa za vpis odraslih v šolskem letu 2011/2012. V njem je razpisalo prosta vpisna mesta **178 organizacij** od tega:

- **93 srednjih šol,**
- **34 ljudskih univerz,**
- **51 zasebnih oziroma drugih organizacij.**

Razpisanih vpisnih mest v razpis v šolskem letu 2011/2012 je bilo skoraj 57.000. To kaže na razmeroma velike možnosti odraslih za vključevanje v izobraževanje za pridobitev javno veljavne izobrazbe, nacionalnih poklicnih kvalifikacij ali drugih javno veljavnih listin.

Preglednica 2: Struktura razpisanih vpisnih mest po področjih

Področje	Število vpisnih mest		Delež v %	
	2011	2010	2011	2010
Osnovna šola za odrasle in PUM	2.165	2.402	4	4
Poklicne in srednje šole	25.072	24.583	44	43
Programi usposabljanja in nacionalne poklicne kvalifikacije	6.351	7.074	11	12
Jeziki	18.365	19.218	32	33
Računalniška pismenost za odrasle	4.291	3.740	8	7
Spoznavanje slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve v RS	667	820	1	1
Skupaj	56.911	57.837	100	100

V besedilo razpisa so vključeni le izobraževalni programi, ki so javno veljavni. Besedilo razpisa je bilo dosegljivo na spletnih straneh MIZKŠ na naslovu:

http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Vpis/Razpis_2011_2012.pdf, natisnjena je bila tudi publikacija v nakladi 10.000 izvodov, ki je bila poslana organizacijam izobraževanja odraslih, knjižnicam, enotam Zavoda RS za zaposlovanje.

5. Izobraževanje odraslih – računalniško opismenjevanje in informatika (PP: 4482)

Sredstva na tej postavki so namenjena nadaljnjemu opremljanju javnih zavodov za izobraževanje odraslih – ljudskih univerz z računalniško strojno in programsko opremo. Cilj vlaganj v to področje je zagotoviti ustrezno informacijsko in komunikacijsko opremo, še posebej za izvajanje dejavnosti v okviru projektov in programov ter aktivnosti Centrov vseživljenjskega učenja, kjer sledimo ciljem uresničevanja ReNPIO. V letu 2011 je bilo zagotovljeno (so)financiranje v višini 50 % izbranim ljudskim univerzam po javnem razpisu za:

- osebne računalnike,
- digitalne projektorje,
- običajne prenosne računalnike,
- manjše prenosne računalnike,
- sistemsko programsko opremo,
- programsko opremo za zaščito pred računalniškimi virusi,
- programsko opremo za zaščito konfiguracije računalnikov.

Zaradi znižanja razpoložljivih sredstev, v rebalansu proračuna za leto 2011 ni bilo mogoče izvesti javnega razpisa za izbor dobaviteljev za fotoaparate in videokamere, prav tako pa zaradi predčasnega zaključka proračuna ni bilo mogoče izvesti drugih aktivnosti.

6. Tuji jeziki (PP: 4831)

Aktivnost, financirane iz te postavke, so preizkusi znanja iz tujih jezikov, ki jih je opravljalo 67 kandidatov na 15 pooblaščenih izvajalskih organizacijah. Izvedeni so bili trije redni roki (februarja, junija in oktobra). Aktivnosti potekajo v okviru nalog iz Akcijskega načrta EU (2006 – 2013). S tem smo sledili nacionalnim ciljem na področju usvajanja tujih jezikov. Raba sredstev te proračunske postavke je v domeni Državnega izpitnega centra.

Naloga izvedba izpitov iz tujih jezikov za odrasle v letu 2011 je bila realizirana v predvidenem obsegu - po pogodbi o letnem financiranju dejavnosti JZ RIC oz. v okviru Letnega delovnega načrta RIC. Sredstva s strani MIZKŠ, namenjena za to nalogo, v višini 11.783 EUR so bila izplačana RICu. RIC je za to nalogo na podlagi njihovega Poslovnega poročila za leto 2011 porabil 16.393,08 EUR. Razliko 7.202,74 EUR je JZ kril iz drugih prihodkov za izvajanje javne službe.

RIC je imel naslednje stroške, povezane s to nalogo: tisk obrazcev, distribucija, poštnine in kurirske storitve 1.247,57 EUR, plačila honorarjev predmetnih komisij in priprava izpitnih nalog ter pregledovanje izpitov 6.758,32 EUR, stroški izvedbe izpitov po šolah, oglaševanje in snemanje kaset ter ostali stroški izvedbe pa so skupaj znašali 8.387,19 EUR.

7. ACS – LDN (PP: 6095)

Andragoški center Slovenije je osrednja razvojna in raziskovalna inštitucija v Sloveniji za izobraževanje odraslih. Iz proračunske postavke 6095 se financira letni delovni načrt Andragoškega centra Slovenije, ki je povezan z razvojem, svetovanjem in raziskovanjem na področju programov izobraževanja odraslih, ki niso tržno zanimivi, so pa pomembni za dvig splošno izobraževalne in kulturne ravni prebivalstva (programi opismenjevanja, študijski krožki, središča za samostojno učenje, borze znanja, državljansko izobraževanje, funkcionalno opismenjevanje in izobraževanje za potrebe manjšin) ter dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih (razvojno in svetovalno delo, informiranje in promocija, izobraževanje strokovnih delavcev, organizacijska infrastruktura, zagotavljanje kakovosti, izvedba evalvacij in spremljanje poskusov).

V okviru rednih nalog javnega zavoda so bile opravljene aktivnosti na naslednjih področjih:

a) Sistem in organiziranost izobraževanja odraslih (opravljenih 12 nalog oziroma projektov):

1. Raziskovanje, razvoj in podpora delovanju sistema izobraževanja odraslih;
2. Strokovne razprave v podporo razvoja kakovosti sistema izobraževanja in učenja odraslih;
3. Razvoj kakovosti izobraževalne ponudbe v izbranih regijah;
4. Podporne dejavnosti za razvoj kakovosti izobraževanja odraslih;
5. Razvoj novih modulov andragoškega spopolnjevanja;
6. Izvajanje programov andragoškega spopolnjevanja;
7. Razvoj postopkov priznavanja predhodno pridobljenega znanja udeležencem v programih spopolnjevanja andragoških delavcev;
8. Izobraževanje multiplikatorjev za izvajanje spopolnjevanja osebja v poklicnem in strokovnem izobraževanju;
9. Svetovanje posameznikom in ustanovom;
10. Razvoj partnerskega sodelovanja v podporo večje dostopnosti svetovalne dejavnosti odraslemu prebivalstvu;
11. Informacijsko – komunikacijska (IKT) podpora svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih;
12. Spremljanje in zunanja evalvacija delovanja mreže svetovalnih središč ISIO)

Pri podpori sistema je pomembno poudariti razvoj in vzpostavitev podatkovnih baz in metodologije ter inštrumentarijev za IKT spremljanje uresničevanja ReNPIO, kar pomeni vseh programov in dejavnosti izobraževanja odraslih po prioritetah v ReNPIO, ki tudi po leti 2010 (ob izteku ReNPIO za obdobje 2005-2010) ostajajo enake.

b) Zviševanje ravni pismenosti odraslih: preučevanje pismenosti, temeljnih zmožnosti in kompetenc odraslih (opravljeni 2 nalogi):

1. Strokovne in razvojne naloge za neposredno podporo in nadaljnji razvoj omrežja programov za razvoj pismenosti odraslih;
2. Splošno izobraževalni modul (SIMO);

c) Razvoj možnosti za neformalno izobraževanje in učenje: povečanje dostopa do splošnega neformalnega izobraževanja različnih ciljnih skupin (opravljene 3 naloge):

1. Izobraževanje migrantov;
2. Pilotna izvedba programa temeljnega usposabljanja za trajnostni razvoj;
3. Nadgradnja strokovne podpore in spremljanja SSU in ŠK (Analiza značilnosti pretoka znanja v izbranih okoljih);

č) Vrednotenje učenja in novih pristopov k učenju: razvoj vrednotenja neformalnega učenja odraslih (opravljena 1 naloga): Evalvacija certifikatnega sistema: vpliv na razvoj izobraževanja odraslih in individualno zaposljivost);

d) Promocijska dejavnosti (opravljene 4 naloge):

1. Promocija izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja;
2. Spletne strani andragoškega centra Slovenije;
3. Teden vseživljenjskega učenja – TVU 2010;
4. promocijska kampanja (»Zgledi vlečejo«);

e) Informacijska dejavnosti (opravljenih 8 nalog):

1. vzdrževanje in razvoj računalniške mreže in intraneta ACS,
2. baze podatkov in kazalniki v izobraževanju odraslih,
3. InfOMozaik,
4. Kazalniki v evropskih sistemih izobraževanja,
5. Knjižnično – dokumentacijska dejavnost,
6. Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v šolskem letu 2010/2011,
7. e-Novičke,

8. Letopis izobraževanja odraslih.

f) Druge naloge in sodelovanje v mednarodnih projektih (opravljenih 8 nalog):

1. Preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij – usposabljanje;
2. CRP: Vzgoja in izobraževanja za medkulturni dialog;
3. Pravičnost v izobraževanju odraslih;
4. Letni posvet o izobraževanju odraslih;
5. Izobraževanje kot dejavnih družbene vključenosti in povezanosti (INCLUD-ED);
6. Prispevek izobraževalnega sistema na poti v evropsko družbo vseživljenjskega učenja (LLL2010);
7. Širimo semena učenja (Sowing the Learning Seeds – SLS);
8. Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011;
9. Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2009 do 2011.

8. Mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih (PP: 9140)

Cilj uresničevanja aktivnosti v okviru te postavke je (so)financiranje in s tem vzdrževanje javne mreže v izobraževanju odraslih, ki je potrebna zaradi zagotavljanja relativno enakomerne pokritosti nacionalnega geografskega prostora s ponudbo izobraževalnih programov in dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih, kot tudi njihovo večjo dostopnost. Sredstva so namenjena za sofinanciranje plač strokovnih delavcev – organizatorjev izobraževanja v javnih organizacijah za izobraževanje odraslih (srednjih šolah z enotami oziroma organizirano dejavnostjo izobraževanja odraslih in ljudskih univerzah).

V letu 2011 je bilo **86 javnim organizacijam, kjer imajo organizirano izobraževanje odraslih**, oziroma **115 strokovnim delavcem – organizatorjem izobraževanja odraslih** v teh organizacijah, financirano delno plačilo plač, v skladu s Standardi in normativi v izobraževanju odraslih (Ur. l. 43/00). S tem smo zagotovili izpeljavo **597.268 ur organiziranega izobraževalnega dela** v izobraževalnih programih za odrasle, opredeljenih po prioritetah ReNPIO.

9. Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011 (PP: 9242 – EU; PP: 9254 – slovenska udeležba)

Operacija je financirana v okviru ostavke sredstev MŠŠ in ESS.

Cilj operacije:

- širiti novo znanje in razvijati nove kompetence v omrežju izobraževalcev odraslih, tako tistih, ki načrtujejo in vodijo izobraževalne aktivnosti, so v vlogi svetovalcev, kot tistih, ki neposredno prenašajo znanje na druge.

Doseženi rezultati:

V okviru operacije so potekala usposabljanja za področja:

- andragoško delo: Sodobni pristopi k učenju in poučevanju, Učne metode in tehnike v izobraževanju odraslih;
- E-usposabljanje: Vodenje in usmerjanje odraslih k učenju, Izobraževalne značilnosti odraslih, spletni program o e-izobraževanju;
- razvoj pismenosti: temeljno usposabljanje izvajalcev programa BZZ – Branje za znanje in branje za zabavo;
- izvajanje programa PUM – Projektno učenje za mlajše odrasle: temeljno usposabljanje mentorjev;
- delovanje svetovalnih središč ISIO: nadaljnje usposabljanje delujočih svetovalcev v središčih ISIO;
- delovanje središč za samostojno učenje – SSU: temeljno usposabljanje za vodenje SSU, za svetovalno in mentorsko delo v SSU in izpopolnjevanje osebja v SSU;
- samoevalvacija v izobraževanju odraslih: za uporabo modela samoevalvacije »Ponudimo odraslim kakovostni izobraževanje – POKI«, za delujoče skupine za kakovost iz omrežje POKI. Izvaja se tudi IKT podpora samoevalvacijam v izobraževanju odraslih (delujoča baza vprašanj za presoje kakovosti, učni kotichek za izobraževalne organizacije, spletna stran ACS o kakovosti).

Kazalniki:

- 25 novih oziroma prenovljenih učnih gradiv,
- 1 program za strokovne delavce,
- 255 usposobljenih strokovnih delavcev.

Op.: Gre za projektno obdobje 2009 – 2013 pri financiranju nalog ACS, kjer so se aktivnosti iz para proračunskih postavk 9242 in 9254 v letu 2010 začele šele v zadnjem četrtletju, zaradi kadrovske zasedenosti strokovnih delavcev v prvem tričetrtletju leta 2010, zato črpanja oz. realizacije ni mogoče primerjati z ostalimi indeksi na drugih proračunskih postavkah in ga realno šteti v letno realizacijo sredstev LPIO 2010. Odstotek črpanja na tej postavki izkrivlja oziroma znižuje celoten seštevek in povprečje črpanja sredstev ESS na postavkah MŠŠ.

10. Zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja in svetovanje (PP: 6909 – EU; PP: 6953 – slovenska udeležba)

10.1 Sofinanciranje šolnin zaposlenim odraslim

Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije je v letu 2011 objavil Javno povabilo k prijavi za sofinanciranje šolnin za zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja v šolskih letih od 2007/2008 do 2012/2013 (Ur.l. št.: 6/11) do porabe sredstev oziroma do zaprtja javnega povabila.

Cilj programa je sofinanciranje šolnin in spodbujanje odraslih k dokončanju programov formalnega izobraževanja do srednješolske ravni izobrazbe (do V. stopnje izobrazbe) in s tem k dvigu njihovega izobrazbenega nivoja ter večjih zaposlitvenih možnosti. Cilj programa je doseganje boljše splošne izobraženosti odraslih in dvig izobrazbene ravni do 12 let uspešno končanega šolanja.

V letu 2011 je sklad na javno povabilo pričakoval 1.450 vlog, prejel pa jih je 4.064. Skupaj je bilo v tem letu obravnavanih 4.734 vlog in dopolnitev vlog. Pozitivno je v tem letu rešenih 2.270 vlog in odobrenih 2.659.402,05 EUR. Od tega so bila izplačana vsa sredstva za proračunsko leto 2011 in sicer 1.604.287,17 EUR (1.408 vlog), razlika odobrenih sredstev (1.055.114,88 EUR; 862 vlog) bo izplačana iz sredstev proračunskega leta 2012. Do razlike med odobrenimi in izplačanimi sredstvi prihaja zaradi porabe vseh proračunskih sredstev za leto 2011 z dnem 7. 9. 2011.

10.2 Projektno učenje mladih (PUM)

Program je namenjen mlajšim odraslim, pogosto osipnikom, brez ustrezne izobrazbe, ustreznih socialnih kompetenc in začrtane poklicne poti. Cilji programa so preprečevanje socialne izključenosti, zmanjševanje družbene zapostavljenosti, motiviranje, spodbujanje k učenju in nadaljevanju opuščene formalnega izobraževanja oziroma vključitev v delo.

V letu 2011 je bilo v program vključenih 198 mlajših odraslih v 11 skupinah pri 11 izvajalcih Programa PUM.

Programi UŽU – Usposabljanje za življenjsko uspešnost

10.3 Most do izobrazbe (UŽU – MI)

Program je namenjen manj izobraženim odraslim, ki imajo do 10 let šolanja in se želijo izobraževati s ciljem: spodbujanje motivacije, razvoj učnih tehnik in komunikacijskih spretnosti ipd. Cilj programa je pridobivanje temeljnega znanja in spretnosti, socialnih spretnosti, usposabljanje za vseživljenjsko učenje in aktivno državljanstvo.

10.4 Beremo in pišemo skupaj (UŽU – BIPS)

Program je namenjen manj izobraženim staršem otrok v nižjih razredih osnovne šole (1.–4. razred osemletke ali prvo triletje devetletke). Cilj programa je razvijanje temeljnih spretnosti na ravni, ki ustreza potrebam staršev v vsakdanjem življenju in za pomoč otroku pri opismenjevanju.

10.5 Izzivi podeželja (UŽU – IP)

Program je namenjen manj izobraženim odraslim (deset ali manj let šolanja), pretežno prebivalcem podeželja, za pridobitev temeljnih spretnosti in novih znanj za izboljšanje ekonomskega in socialnega položaja na podeželju ter za izvajanje dejavnosti na podeželju (osebno dopolnilno delo ali dopolnilne dejavnosti na kmetiji).

10.6 Moje delovno mesto (UŽU – MDM)

Program je namenjen zaposlenim odraslim nad 26 let, ki imajo praviloma največ 10 let šolanja, delajo na bolj enostavnih delih in si zaradi pomanjkanja primernih informacij in priložnosti niso sposobni sami zagotoviti izboljšanja poklicnega položaja in s tem varnejše prihodnosti v tehnološko hitro se razvijajoči družbi.

10.7 Moj korak (UŽU – MK)

Program je namenjen posameznikom s posebnimi potrebami oziroma osebam, ki v vsakdanjih življenjskih situacijah potrebujejo pomoč za doseganje večje samostojnosti in socialne vključenosti, za bolj samostojno in bolj kakovostno življenje pa potrebujejo tudi boljše obvladanje temeljnih spretnosti.

V letu 2011 je bilo v vse programe UŽU vključenih 2.340 udeležencev.

10.8 Računalniška pismenost za odrasle (RPO)

Sofinanciranje računalniškega opismenjevanja je namenjeno zaposlenim odraslim, predvsem tistim z osnovnimi in nižjimi poklicnimi kvalifikacijami, v starostni skupini od 25 do 64 let. Temeljni namen programa je popularizirati in spodbuditi splošno računalniško pismenost med odraslimi, omogočiti vsem kar najbolje uporabljati osebni računalnik in spoznati prednosti njegove uporabe ter ponuditi osnovno računalniško usposabljanje, ki bo omogočilo aktivno vlogo v informacijski družbi vsem ne glede na starost ali doseženo izobrazbo.

V letu 2011 je bilo v program vključenih 6.930 odraslih.

11. Posodabljanje izobraževalnega sistema in kakovost (PP: 9241 – EU; PP: 9253 - slovenska udeležba)

V okviru postavke so iz sredstev MŠŠ in ESS sofinancirane naslednje operacije:

11.1 Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2009 do 2011 **Cilji operacije:**

v okviru razvoja pismenosti:

- evalvirati 7 javno veljavnih programov za razvoj pismenosti odraslih (UŽU programi in program računalniška pismenost) in PUM - Projektno učenje za mlajše odrasle;
- evalvirati 6 programov za usposabljanje strokovnih delavcev;
- pripraviti strokovne podlage za prenavo;
- prenoviti evalvirane programe za ciljne skupine in strokovne delavce;
- pripraviti strokovne podlage in scenarije za razvoj 5 IKT gradiv za odrasle;
- razviti nov program za mlade osipnike in program za usposabljanje izvajalcev.

v okviru ugotavljanja in priznavanja neformalnega učenja:

- razviti orodja za ugotavljanje in priznavanje učinkov neformalnega učenja odraslih za potrebe zaposlovanja in nadaljnega izobraževanja;
- izdelati model za vrednotenje znanj, spretnosti in kompetenc in preizkus v izbranih centrih vseživljenjskega učenja - CVŽU;
- poskusno usposobiti strokovne delavce v CVŽU za izpeljavo postopkov identificiranja, dokumentiranja ter vrednotenja predhodno pridobljenih znanj ter nudenja svetovalne
- podpore kot ključnega mehanizma v procesih vrednotenja;
- usposobiti strokovne delavce v 3 izbranih centrih VŽU, ki bodo sodelovali pri izpeljavi pilotne faze projekta ter diseminacijske delavnice v preostalih CVŽU;

- preizkusiti in evalvirati model za ugotavljanje in vrednotenje učinkov ter preveriti možnosti za implementacijo rezultatov pilota v druge delujoče CVŽU;
- izpeljati analize o obsegu in postopkih vrednotenja predhodnega učenja na področju formalnega izobraževanja odraslih;
- pripraviti strokovne podlage za izvajanje in usmerjanje procesov vrednotenja predhodno pridobljenih znanj na področju učenja in izobraževanja odraslih.

Doseženi rezultati:

- evalvacija javno veljavnih programov za odrasle (6 programov za razvoj pismenosti) in PUM;
- evalvacija 6 programov za usposabljanje strokovnih delavcev;
- strokovne podlage za prenovo 7 javno veljavnih programov za odrasle in strokovne podlage za prenovo 6 programov za strokovne delavce;
- metodološki priročnik z orodji in pripomočki za ugotavljanje in vrednotenje za pilotno izpeljavo postopkov vrednotenja v 3 izbranih CVŽU;
- strokovna izhodišča za oblikovanje modela za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja v CVŽU;
- izdelana izhodišča za koordinacijo aktivnosti na področju vrednotenja in vodenje koordinacije.

Kazalniki:

- 3 evalvacijske študije,
- 1 metodološki priročnik.

11.2 Dejavnosti Centrov vseživljenjskega učenja – CVŽU, odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje – partnerstva, razvoj modelov svetovanja za ranljive skupine

Cilji operacije:

v okviru 14 operacij Dejavnosti Centrov vseživljenjskega učenja – CVŽU:

- dejavnost svetovalnega informativnega središča za odrasle – ISIO v regiji na sedežu in na dislokacijah;
- učenje s posebnim poudarkom na točkah vseživljenjskega učenja – TVŽU na sedežu in dislokacijah;
- samoevalvacija kakovosti v svetovalnem središču; promocija dejavnosti, ki vključuje tudi spletni portal ter dejavnosti, v skladu s potrebami lokalnega okolja.

v okviru 8 operacij Odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje – Partnerstva:

- razvoj inovativnih modelov za odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje;
- povečanje vključenosti odraslih prebivalcev v vseživljenjsko učenje;
- povečanje zaposlitvenih zmožnosti;
- spodbujanje gospodarskega in lokalnega razvoja, izboljšanje splošne izobraženosti odraslih;
- informativne in animacijske dejavnosti v podjetjih, lokalnih okoljih in drugod; izobraževanje in usposabljanje ipd.

v okviru ene operacije Razvoja modelov svetovanja za ranljive skupine:

- razvoj specifičnih modelov svetovanja za ranljive skupine, ki zagotavljajo svetovanje za različne ciljne skupine.

Doseženi rezultati:

CVŽU:

- v 124 TVŽU se je učilo 42.862 udeležencev;
- svetovalna dejavnost ISIO je delovala na sedežih CVŽU in na 53 dislokacijah,
- v svetovanje je bilo vključenih 22.229 odraslih;
- strokovni delavci so opravili 39.374 ur svetovalnega dela;
- v druge oblike učenja in izobraževanja v CVŽU se je vključilo 4.013 udeležencev;
- upravičenci so v okviru CVŽU razvili 10 učnih gradiv;
- v borze znanja je bilo vključenih 227 udeležencev
- aktivnih je 14 spletnih strani.

Partnerstva:

- v prakso se je uvajalo 8 modelov;
- v izobraževalne aktivnosti je bilo vključenih 3.353 odraslih udeležencev in 106 dijakov;
- razvit je bil en program za odrasle in 27 učnih gradiv;
- aktivnih je 8 spletnih strani.

Razvoj modelov svetovanja:

- uvajali so se trije modeli svetovanja za ranljive skupine;
- v usposabljanje za uporabo modelov je bilo vključenih 36 strokovnih delavcev;
- izdelana so bila 4 učna gradiva;
- aktivna je ena spletna stran.

11.3 Razvoj kakovosti v izobraževanju odraslih od 2009 do 2013

Cilj operacije:

- širitev modela za presojo in razvoj kakovosti v lastni organizaciji (POKI).

Doseženi rezultati:

- izvedene delavnice za usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije POKI. V letu 2010 je model POKI pričelo uporabljati 8 novih izobraževalnih organizacij.

II. Poročilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

1 Pregled financiranja aktivnosti izobraževanja odraslih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

V letu 2011 so bila iz nacionalnega proračuna RS v celoti zagotovljena sredstva na naslednjih proračunskih postavkah:

- **7023** - Priprava brezposelnih na zaposlitev (Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve)
- **4282** - Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev
- **8663** - Vseživljenjsko učenje
- **5511** - Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture
- **6935** - Konkurenčnost in zaposljivost, ESS 07 13, EU (85%)
- **9405** - Konkurenčnost in zaposljivost, ESS 07 13, lastna udeležba (15%)
- **6849** - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, EU (85%)
- **6998** - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, lastna udeležba (15%)

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2010 (v EUR)	PLAN 2011 (v EUR)	REBALANS 2011 (v EUR)	PROGRAMI IN AKTIVNOSTI	REALIZACIJA 2011 (v EUR)	INDEKS (t ₀ = rebalans 2011)
7023 - Priprava brezposelnih na zaposlitev (Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve)	379.538,15	531.250	410.826	Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje	298.805	72,73%
	3.737.571,44	3.677.000	3.775.732,32	Pomoč pri iskanju zaposlitve	3.698.916	97,97%
	176.907,82	32.000	32.000	Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči in predstavitve	58.803	183,76%
	4.294.017,41	4.240.250	4.218.558,32		4.056.524	96,16%
4282 - Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev	4.387.764,82	1.000.000	1.113.592,43	Programi praktičnega usposabljanja	1.119.788	100,56%
	2.800.119,32	2.200.000	2.167.256,49	Programi izobraževanja	2.069.828	95,50%
	648.531,77	720.000,00	774.854,28	Institucionalno usposabljanje in NPK	727.558	93,90%
	1.339.779,61	1.000.000	757.000	Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za konkurenčnost in zaposljivost (2008-2010)	619.059,96	81,78%
	2.621.135,55	/	/	Usposabljanje	/	/

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2010 (v EUR)	PLAN 2011 (v EUR)	REBALANS 2011 (v EUR)	PROGRAMI IN AKTIVNOSTI	REALIZACIJA 2011 (v EUR)	INDEKS (t ₀ = rebalans 2011)
				za dvig zaposljivosti		
	11.797.330,97	4.920.000	4.812.703,20		4.536.233,96	97,12%
8663 - Vseživljenjsko učenje	349.963,80	399.813	399.813	Letni delovni načrt ACS	343.398,00	85,89%
5511 - Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture	778.894,82	856.475,00	836.395,10	Letni delovni načrt CPI in RIC	821.472,00	98,22%
6935 - Konkurenčnost in zaposljivost, ESS 07 13, EU (85%)	2.129.450,35	9.665.608	9.519.681	Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih 2011	4.365.203,05	45,85%
9405 - Konkurenčnost in zaposljivost, ESS 07 13, lastna udeležba (15%)	375.785,36	1.705.696	1.679.944	Ukrep: Znanje uresničuje sanje Usposabljanje delavcev, ki čakajo na delo	770.329,95	45,85%
	2.505.235,71	11.371.304	11.199.625		5.135.533	45,85%
6849 - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, EU (85%)	9.067.484,62	6.527.533	11.245.058	Institucionalno usposabljanje in NPK	11.923.041,80	106,03%
6998 - Spodbujanje zaposljivosti, ESS 07 13, lastna udeležba (15%)	1.600.144,34	1.151.918	1.984.422	Usposabljanje BO na delovnem mestu	2.104.066,20	106,03%
	10.667.628,96	7.679.451	13.229.480		14.027.108	106,03%
Skupaj MDDSZ	30.393.071,77	29.467.293	30.731.930		28.920.268,96	94,11%

V začetku leta 2011 je v veljavo stopil nov Zakon o urejanju trga dela (Ur. l. RS, št. 80/10 - ZUTD), ki je nadomestil Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Zakon prinaša precej novosti, med njimi: širitev kroga upravičencev do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti z nižanjem vstopnih pogojev za pridobitev pravice; povečanje višine denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v prvih treh mesecih; podaljšanje trajanja denarnega nadomestila za osebe, starejše od 50 let in z več kot 25 let delovne dobe; vključenost v javna dela se vštevava v obdobje zavarovanja; pravica brezposelnih oseb do opravljanja določenih oblik dela ob ohranitvi pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti itd.

Sredstva namenjena ukrepom izobraževanja odraslih se prilagajajo gospodarskemu stanju v državi, višina sredstev namenjenih za izvajanje aktivne politike zaposlovanja pa je bila v letu 2011 nekoliko nižja, kot v 2010, vendar še vedno višja od povprečja predhodnih let. Nastalo situacijo gre predpisati predvsem visoki stopnji brezposelnosti in spremenjeni strukturi brezposelnih oseb in manjšanja ponudbe prostih delovnih mest na trgu dela, kar posledično pomeni zahtevo po višji stopnji konkurenčnosti iskalcev zaposlitve. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja se, glede na obliko, namen in cilj, financirajo in sredstev integralnega proračuna, sredstev Evropskega socialnega sklada.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v obdobju poročanja ukrepe namenjene izobraževanju odraslih izvajalo prek Zavoda RS za zaposlovanje, dva izmed programov pa ste se izvajala preko Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije (Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih ter izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za konkurenčnost in zaposljivost 2008-2010). V nadaljevanju podajamo kratek opis stanja na trgu dela v letu 2011, kot izhaja iz letnega poročila Zavoda RS za zaposlovanje za leto 2011.

Negotove gospodarske razmere so se odražale tudi na strukturi priliva brezposelnih oseb. Glavni razlog prijave brezposelnih oseb je v letu 2011 ostal iztek zaposlitve za določen čas, ki se je povečal še za 10,6 %. Novoprijavljeni zaradi izteka začasnih zaposlitev so predstavljali 45,3 % priliva v brezposelnost. V času krize se je zaradi finančnih težav podjetij povečalo tudi število odpuščenih delavcev, bodisi zaradi prenehanja potreb po opravljanju določenega dela ali zaradi stečajev in likvidacij podjetij. Medtem ko se je v letu 2011 prijavljanje presežnih delavcev, ki je bilo zelo številčno zlasti v letih 2009 in 2010 umirilo, je poraslo število brezposelnih oseb, ki so se na Zavodu prijavile zaradi stečajev podjetij, zlasti s področja gradbeništva. V letu 2011 se je prijavilo 7.812 stečajnikov, kar je 44,4 % več kot leta 2010. Delež iskalcev prve zaposlitve se skozi leta zmanjšuje, kar lahko pripišemo demografskim trendom, saj na trg dela vstopajo manj obsežne generacije mladih.

Odliv iz brezposelnosti se je v zadnjih treh letih povečeval. Zaradi večjega obsega brezposelnosti, v kateri je več brezposelnih oseb, ki imajo znanja in kompetence, ki so iskane tudi v času krize, se je povečalo število brezposelnih oseb, ki so se zaposlile, prav tako je naraščal delež te skupine v skupnem odlivu. Za 15,4 % številčnejšo skupino odliva so v letu 2011 predstavljale osebe, ki jih je Zavod odjavil iz evidence brezposelnosti zaradi kršitve obveznosti (npr. ker niso aktivno iskale zaposlitve, so zavrnile zaposlitev ali vključitve v APZ, so kršile obveznosti itd.). Nespremenjen pa je ostal delež brezposelnih oseb, ki so prešle v neaktivnost, največ zaradi upokojitev ter zaradi vključitev v šolanje.

V letu 2011 je bilo število brezposelnih oseb, ki so se zaposlile, višje kot v letu 2010. Zaposlilo se je 7,0 % več brezposelnih kot v leta 2010, to je 61.010 oseb. Drugi najpogostejši razlog odjave je bil prehod v neaktivnost: večina oseb se v okviru tega razloga odjavila zaradi upokojitve, porodniške ali vključitve v šolanje. Tretji najpogostejši razlog odjav je bila kršitev obveznosti, največ oseb je Zavod iz svoje evidence odjavil zaradi neaktivnosti pri iskanju zaposlitve. Ostali razlogi ter prijava v druge evidence so bili manj pomembni, po uveljavitvi ZUTD se je zlasti zmanjšalo število prijav v druge evidence.

V letu 2011 se je brezposelnost gibala podobno kot v letih pred krizo: sezonsko se je predvsem zaradi iztekov zaposlitev za določen čas in priliva mladih po zaključku šolanja povečala v januarju, februarju, juliju in v zadnjih štirih mesecih leta, v ostalih mesecih pa se je zmanjšala. Do konca leta 2011 se je brezposelnost zvišala na 112.754 oseb, v povprečju leta pa je bilo brezposelnih 110.692 oseb. V primerjavi z decembrom leta 2010 je bilo brezposelnih več za 2,5 %, povprečna brezposelnost pa je bila večja za 10,1 %.

2 Ukrepi aktivne politike zaposlovanja za leto 2011

Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ) za leto 2011 je bil načrtovan skladno z novo zakonodajo, ki je pričela veljati na tem področju - Zakon o urejanju trga dela (Ur. l. RS, št. 80/10).

Preglednica 1: Število vključenih oseb v ukrepe APZ v letu 2011

UKREP	Št. vključitev	Št. zaposlitev brezposelnih oseb
Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	83.245 116.406	2.639 ¹

¹ Zgolj izhodi v zaposlitev za BO, vključene v podaktivnosti: Pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve, UŽU, Klubi za iskanje zaposlitve, Skladi dela, Drugače o poklicih, Eksperimentalni programi za pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve ter vključitev brezposelnih oseb v nove in razvojne projekte.

Usposabljanje in izobraževanje	16.040 24.661	9.075
Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	18.663	18.663
Programi za povečevanje socialne vključenosti	3.046	3.046
SKUPAJ	120.994 162.776	33.423

Prva številka pomeni vse brezposelne osebe, druga pa vključuje tudi zaposlene in neaktivne, ki so se vključevali v ukrepe APZ

Vir: ZRSZ

2.1 Priprava brezposelnih na zaposlitev (PP 7023) - Svetovanja in pomoči pri iskanju zaposlitve

Ukrep Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve se izvaja z namenom svetovanja in pomoči posameznikom pri iskanju zaposlitve ter seznanjanja s poklicnimi možnostmi, izvaja se poglobljena obravnava določenih skupin oseb, da se izboljšajo zaposlitvene možnosti in odpravijo ovire pri iskanju zaposlitve. Namen ukrepa je tudi predstavitev in uveljavitev aktivnosti programa aktivne politike zaposlovanja. Programi v okviru ukrepa so namenjeni vsem brezposelnim osebam in tistim, ki iščejo zaposlitev ali informacije o poklicih in potrebah na trgu dela. V letu 2011 je bilo 83.245 vključitev brezposelnih oseb v ta ukrep.

V letu 2011 je izvajanje prvega ukrepa zaznamovala predčasna ustavitev vključevanja oseb v delavnice v okviru aktivnosti Pomoč pri iskanju zaposlitve. Prvo obvestilo o začasni ustavitvi vključevanja oseb v delavnice je bila območnim službam Zavoda posredovana dne 17. 6. 2011. Ustavitev vključevanja je bila sprva predvidena le za obdobje do konca septembra 2011 in se je nanašala le na izvajanje delavnic v organizaciji in izvedbi zunanjih izvajalcev.

Aktivnosti:

- Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje
- Pomoč pri iskanju zaposlitve
- Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči ter predstavitev

2.1.1 Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje

V aktivnost so bili v letu 2011 tako vključeni vsi brezposelni, ki so bili na svetovanju pri svetovalcih zaposlitve, poklicnih svetovalcih in tudi v Centrih za informiranje in poklicno svetovanje (v nadaljevanju: CIPS), brezposelni, vključeni v ostale programe zaposlovanja, ter šolska mladina, ki se je vključevala predvsem v aktivnost poklicne orientacije. Svetovanje v vseh oblikah, tako individualno kot skupinsko, predstavlja enega najpomembnejših in najbolj razširjenih storitev, ki jih Zavod zagotavlja brezposelnim osebam in ostalim uporabnikom, osebam z zdravstvenimi omejitvami pri iskanju ustrezne-primerne zaposlitve pa nudijo pomoč še zunanji izvajalci-zdravniki medicine dela oz. drugih specialističnih smeri, ki na podlagi medicinske dokumentacije in razgovora z brezposelno osebo pripravijo mnenje o izbiri ustrezne zaposlitve ali napotitve v ukrep/aktivnost APZ ter možnosti za zaposlovanje glede na zdravstvene omejitve.

Za vse podaktivnosti v okviru poklicnega in zaposlitvenega informiranja, svetovanja in motiviranja osebe dejansko ne potrebujejo napotitve svetovalca zaposlitve, saj nekateri uporabniki tudi niso brezposelni. Vsebine so namenjene zelo širokemu krogu uporabnikov. Predvsem storitve CIPS-a so popolnoma odprtega tipa in jih lahko uporabijo vsi zainteresirani, ne glede na status, namenjene pa so promociji načrtovanja kariere in spodbujanju vseživljenjskega izobraževanja.

2.1.2 Pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve

Cilj vključitve v aktivnost je pridobitev veščin iskanja zaposlitve, komunikacijskih in socialnih veščin, pa tudi veščin vodenja kariere in zagotavljanje strokovne pomoči pri vodenju kariere. Namen vključitve v aktivnost je brezposelne osebe aktivirati in motivirati za reševanje lastne situacije brezposelnosti. Ciljna skupina so brezposelni, ki potrebujejo pomoč pri načrtovanju svoje poklicne poti in iskanju zaposlitve in osebe, katerih delo je postalo nepotrebno. V letu 2011 je bilo v aktivnost 10.500 vključitev brezposelnih oseb, od tega 6.299 žensk.

Programi **Usposabljanja za življenjsko uspešnost** so namenjeni zviševanju ravni pismenosti odraslih. Cilj je omogočiti posameznikom, ki se vključujejo v nadaljnje formalno izobraževanje, obnoviti ali pridobiti temeljno znanje in spretnosti za lažje obvladovanje nove učne snovi; pridobiti znanja in spretnosti za lažje prepoznavanje in vrednotenje lastnih potencialov ter možnosti za izvajanje dejavnosti v podeželskem okolju, z namenom izboljšanja svojega ekonomskega in socialnega položaja in pridobiti temeljno znanje in spretnosti, za lažje obvladovanje situacij v vsakdanjem življenju, večjo samostojnost in odgovornost v življenju, dvig samozavesti in socialne vključenosti ter tudi dvig kakovosti življenja. Ciljne skupine so manj izobražene brezposelne osebe, ki želijo nadaljevati šolanje; manj izobražene brezposelne osebe, motivirane za pridobitev temeljnih spretnosti in novih znanj za izvajanje dejavnosti, ki jih omogoča podeželje; brezposelne osebe, ki v vsakdanjih situacijah potrebujejo pomoč za bolj samostojno in kakovostno življenje (zajete so tudi odrasle osebe s posebnimi potrebami) in osebe, katerih delo je postalo nepotrebno. V letu 2011 je bilo 374 vključitev, od tega 255 žensk.

Cilj vključitve v **Klub za iskanje zaposlitve** je čim prej dobiti zaposlitev, ki je za iskalca glede na trenutne razmere najbolj ustrezna. Namen vključitve in sodelovanja brezposelne osebe v aktivnosti je usposobitev udeležencev za sistematično iskanje zaposlitve, kar jim omogoča samostojno in aktivnejše delovanje na trgu dela in hitrejše iskanje zaposlitve. Udeleženci se v klubu naučijo veščin iskanja zaposlitev in vzpostavijo stike s potencialnimi delodajalci. Klub za iskanje zaposlitve se izvaja v dveh delih. Ciljna skupina so brezposelni, ki se srečujejo s težavami pri iskanju poklicne poti in iskanju zaposlitve in osebe, katerih delo je postalo nepotrebno. V aktivnost je bilo v letu 2011 1.250 vključitev, od tega 704 žensk.

Cilj vključitve v podaktivnost **Drugače o poklicih** je seznaniti šolajočo mladino in brezposelne z različnimi, predvsem deficitarnimi poklici. Namen vključitve je zagotoviti udeležencem lažje odločanje pri načrtovanju kariere in večjo motiviranost za izobraževanje in delo v izbranem poklicu. Program **Drugače o poklicih** zajema organizacijo obiskov podjetij in/ali predavanja (predstavitev deficitarnih poklicev strokovnjakov različnih poklicnih področij). Ciljna skupina so osnovnošolci, srednješolci (pred izbiro poklica) in brezposelne osebe (tiste, ki želijo spremeniti poklic, se vključiti v program Formalnega izobraževanja ali Nacionalne poklicne kvalifikacije). Skupaj je bilo v letu 2011 vključenih 2.838 oseb, od tega 34 brezposelnih oseb.

Cilj podaktivnosti **Poklicno in zaposlitveno informiranje in svetovanje osebam v postopku izgubljanja zaposlitve** je informirati udeležence o pravno formalnih postopkih ob prenehanju delovnega razmerja ter pravicah delavcev in obveznostih delodajalcev; postopkih zagotavljanja socialne varnosti; programih aktivne politike zaposlovanja ter drugih oblikah pomoči v lokalnem okolju; trgu dela in možnostih zaposlovanja ali samozaposlovanja; pomoč udeležencem pri spoznavanju lastnih potencialov za razvoj kariere in zaposlovanju; izdelati zaposlitvene načrte udeležencev in pomoč udeležencem pri pridobitvi komunikacijskih veščin in tehnik, potrebnih za učinkovito iskanje nove zaposlitve. Sklad dela na podlagi odobrenega letnega načrta in pogodbe z ministrstvom izvaja aktivnost v obliki delavnic in info točk. Posebnost sta sklada dela, ki izvajata aktivnosti za delavce, katerih zaposlitev je ogrožena in brezposelne osebe, ki so izgubile delo zaradi stečaja Mura d.d. in njenih hčerinskih podjetij. Ta dva sklada sta izvajala dodatne, prilagojene delavnice. V letu 2011 je bilo 318 vključitev, od tega 223 žensk. Kot posledica razmisleka o učinkovitosti delavnic prvega ukrepa ter zadovoljstva strank je bilo v letu 2010 ugotovljeno, da so vsebine delavnic ustrezne, da pa bi bila smotrna tudi izvedba krajših, modularno organiziranih delavnic. Tako je bila razvita nova delavnica – **Ekperimentalni programi za pomoč pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve 2011**, katere dodana vrednost je prav njena organizacija. Delavnica sestoji iz modulov, ki se zvrstijo v enem tednu, in se neprestano ponavlja. Brezposelne osebe se lahko udeležijo modulov oz. vsebin, ki jih zanimajo oz. ki jih potrebujejo za uspešnejše iskanje zaposlitve, izvajalci pa so jim vsak dan na voljo. Osebe lahko prosto prehajajo med moduli, module po potrebi tudi večkrat obišejejo ter imajo možnost

dodatnega individualnega razgovora z moderatorji. Delavnica se je začela izvajati spomladi 2011 in odziv vključenih je izredno pozitiven, do konca leta 2011 pa je bila izvedena tudi evalvacija delavnice. V letu 2011 beležimo 3.140 vključitev, od tega 2.118 žensk.

2.1.3 Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči in predstavitev

Vključitev brezposelnih oseb v nove in razvojne projekte je vključitev brezposelnih oseb v projekte, sofinancirane iz drugih virov sredstev, z namenom izboljšanja zaposlitvenih možnosti, odpravljanja ovir pri iskanju zaposlitve, pridobivanja dodatnih znanj, veščin, spretnosti ali delovnih izkušenj. Aktivnost se izvaja na podlagi ponudbe izvajalca, ki je pridobil vire financiranja za izvedbo programa iz drugih virov. Ciljna skupina so brezposelne osebe. V letu 2011 je bilo 874 vključitev, od tega 495 žensk.

2.2 Usposabljanje in izobraževanje za zaposlitev (PP 4282)

Brezposelne osebe se v aktivnosti usposabljanja in izobraževanja, vključujejo z namenom pridobitve dodatnih, manjkajočih znanj, usposobljenosti za opravljanje dela oziroma poklica ali celo zvišanja ravni izobrazbe, s čimer se sledi cilju povišanja konkurenčnosti brezposelnih na trgu dela oziroma nadaljnje redne zaposlitve.

Največ vključitev (6.788 oseb) beležimo v podaktivnostih Programi institucionalnega usposabljanja ter Priprave na postopke ugotavljanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) ter Potrjevanje Nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK). V letu 2011 je bilo, kot posledica večjega priliva v brezposelnost, večje zanimanje za vključevanje v našete programe. Zaradi porabe pretežnega dela sredstev je bil spomladi 2011 omejen obseg vključevanja v te programe, ponovno vključevanje pa je bilo mogoče po odobritvi dodatnih sredstev. Navedeni programi se financirajo iz sredstev integralnega proračuna in Evropskega socialnega sklada.

2.2.1 Programi praktičnega usposabljanja

Cilj vključitve v **Delovni preizkus** je pridobitev delovnih izkušenj na konkretnih delovnih nalogah, na konkretnem delovnem mestu. Namen vključitve in sodelovanja brezposelne osebe v aktivnosti je brezposelnim osebam omogočiti, da pred zaposlitvijo oziroma pred odločitvijo o nadaljnjih korakih pri izdelavi zaposlitvenega načrta preizkusijo svoja znanja, veščine, spretnosti in delovne navade. Ob zaprtju javnega povabila za izvedbo programa Delovni preizkus konec leta 2010 je v prvi polovici leta 2011 pojemale vključevanje v to sicer zelo uspešno in tako pri delodajalcih kot tudi pri udeležencih pozitivno sprejeto obliko praktičnega usposabljanja, ki se izvaja na konkretnih delovnih mestih. V letu 2011 je bilo realiziranih še 217 vključitev, od tega 114 žensk.

Cilj aktivnosti **Usposabljanje na delovnem mestu** je izboljšanje zaposlitvenih možnosti brezposelnih oseb in povečanje njihove konkurenčnosti na trgu dela. Aktivnost je namenjena pridobitvi in krepitvi sposobnosti, znanj, veščin in spretnosti brezposelnih oseb, katerih obstoječa znanja oz. delovne izkušnje ne omogočajo neposredne zaposlitve, ter spodbujanju zaposlovanja vključenih oseb pri izvajalcih usposabljanja na delovnem mestu – delodajalcih. V poročanem obdobju je bilo v podaktivnost vključenih 6.206 brezposelnih oseb. Ob nižanju učinkovitosti ukrepov APZ, merjenih v obliki izhodov v zaposlitev, ki se je v večini držav znižala kot logična posledica gospodarske krize je naraščajoči trend zaposlovanja tekom ali po zaključku programov praktičnega usposabljanja v okviru drugega ukrepa APZ izredno spodbuden.

2.2.2 Institucionalno usposabljanje in NPK

Aktivnost institucionalnega usposabljanja in NPK v tem delu predstavlja dopolnilno financiranje programa Institucionalno usposabljanje in priprave na NPK za obdobje 2009-2015, ki je financiran iz dveh virov:

- integralni proračun RS
- ESS sredstva.

Iz integralnega dela se financira le strošek DDV, ki je sicer upravičen strošek v okviru zgoraj omenjene operacije ESS.

Podrobnejši opis institucionalnega usposabljanja in NPK je zato uvrščen pod točko 5.4.

V Programe institucionalnega usposabljanja ter Priprave na postopke ugotavljanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) ter Potrjevanje Nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) se je v preteklem letu vključilo 6.788 oseb. V letu 2011 je bilo, kot posledica večjega priliva v brezposelnost, večje zanimanje za vključevanje v našete programe. Zaradi porabe pretežnega dela sredstev smo bili spomladi 2011 prisiljeni omejiti obseg vključevanja v te programe, ponovno vključevanje pa je bilo mogoče po odobritvi dodatnih sredstev, v obliki aneksa k Pogodbi o sofinanciranju programa iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

2.2.3 Programi izobraževanja

Cilj podaktivnosti Formalno izobraževanje je povečanje zaposljivosti in fleksibilnosti brezposelnih oseb na trgu dela, zmanjševanje strukturnega neskladja na trgu dela ter dvig izobrazbene in kvalifikacijske ravni brezposelnih oseb. Aktivnost zajema javno veljavne izobraževalne programe, ki potekajo po celotni vertikali od osnovne šole do dodiplomskega izobraževanja. Udeleženci po uspešno zaključenem programu pridobijo javno veljavno formalno izobrazbo. Ciljna skupina so brezposelne osebe, ki so se na podlagi zaposlitvenega načrta po 53. b členu Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB) izobraževale že v šolskem letu 2009/2010; brezposelne osebe brez poklicne oz. strokovne izobrazbe; brezposelne osebe z zdravstvenimi omejitvami; osebe, ki jim je delovno razmerje prenehalo kot presežnim delavcem zaradi poslovnih razlogov, stečaja, likvidacije delodajalca ali prisilne poravnave in so imele z delodajalcem sklenjeno pogodbo o izobraževanju (v tem primeru se jim krijejo preostali stroški programa izobraževanja), brezposelne osebe s poklicno oz. strokovno izobrazbo, na področju katere ne morejo dobiti zaposlitve in so pri Zavodu prijavljene več kot 1 mesec, s poudarkom na odpravljanju regionalnih strukturnih neskladij na trgu dela ter brezposelne osebe, starejše od 45 let. Vključevanje v Formalno izobraževanje je v prvi polovici leta 2011 potekalo v skladu s Programom izobraževanja za brezposelne osebe za šolsko leto 2010/2011. Vključevanje v program praviloma intenzivneje poteka v drugi polovici leta oz. v jesenskih mesecih, z začetkom novega šolskega leta. Na podlagi Programa izobraževanja za brezposelne osebe za šolsko leto 2011/2012, z veljavnostjo od 1.9.2011 do 31.12.2011 naj bi se v izobraževalne programe vključilo 3.000 brezposelnih oseb, od tega naj bi bilo 1.000 novih vključitev. S programom so bila v zadostni meri zagotovljena tudi sredstva za izvedbo, po naknadnih informacijah pa je bila možnost financiranja programa s strani Ministrstva za šolstvo in šport omejena, zaradi česar je bila potrebna zožitev ciljnih skupin. V jeseni 2011 so se v programe formalnega izobraževanja posledično lahko vključile le tiste brezposelne osebe, ki so bile v program vključene že v preteklem oz. preteklih šolskih letih in bodo v letu 2011/2012 šolanje zaključile, osebe, ki šolanje nadaljujejo brez povračila stroškov (dokončanje obveznosti po pogodbah preteklega šolskega leta), ter osebe vključene v osnovno šolo.

Cilj aktivnosti **Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)** je spodbuditev mladih brezposelnih oseb, da se vrnejo v izobraževanje ali se zaposlijo in povečanje splošne izobraženosti, formiranja poklicne identitete in socialno-kulturnega delovanja. PUM vključuje aktivnosti, ki udeležencem pomagajo izboljšati splošno razgledanost in prožnost mišljenja ter pridobiti funkcionalna znanja, potrebna za uspešno reintegracijo v šolsko okolje in vsakdanje življenje. V letu 2011 je bilo 200 vključitev, od tega 62 žensk.

2.2.4 Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za konkurenčnost in zaposljivost za obdobje 2008 – 2010

Namen aktivnosti je povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in temeljnih veščin (ključnih kompetenc) zaposlenih, in sicer po eni strani za najvišje izobražen kader oz. ključen kader za zagotavljanje konkurenčnosti v gospodarstvu, po drugi strani pa za ciljne skupine, ki jim grozi izguba zaposlitve. V letu 2011 je bilo realiziranih 619.059,96 EUR, novih vključitev pa ni bilo, saj se je aktivnost zaključila že konec leta 2010, v letu 2011 pa so bila izvedena še zadnja izplačila.

3 Ostali programi financirani iz integralnega proračuna (PP 8663 in 5511)

V okviru proračuna RS je bil v letu 2011 financiran Letni delovni načrt Andragoškega centra RS, porabljenih je bilo 343.398 EUR ter Letni delovni načrt Centra RS za poklicno izobraževanje in Državni izpitni center, porabljenih pa je bilo 821.471 EUR.

4 Operativni program razvoja človeških virov 2007-20013 – OP RČV (PP 6935 – EU; 9405-slovenska udeležba ter PP 6849 - EU in 6998 – slovenska udeležba)

V okviru OP RČV je bilo v letu 2011 namenjenih 24.428.786 EUR za naslednje programe:

- Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih
- Znanje uresničuje sanje
- Usposabljanje delavcev, ki čakajo na delo,
- Institucionalno usposabljanje in priprave na NPK,
- Usposabljanje BO na delovnem mestu,

4.1 Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih

Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije kot institucionalni partner je v letu 2011 v okviru operacije vzpostavil projektno pisarno, objavili so dve javni povabili za izvedbo projektov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih. Od načrtovanih 6.000 vključenih oseb, se jih je v program vključilo 1.244, kar predstavlja 21%, od tega 620 žensk. Od načrtovanih 10.000 vključitev zaposlenih oseb pa je bilo realiziranih 3.062 vključitev, kar predstavlja 31%.

Za leto 2011 je bilo predvidenih 2.126.391,13 EUR, od česar je bilo realiziranih oz. izplačanih le 22.772,56 EUR. S strani izvajalcev, izbranih na 1. javnem povabilu, (kjer je bilo podpisani pogodb za 2.000.000,00 EUR), je bilo na Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije v letu 2011 posredovanih za več kot 1.700.000 EUR zahtevkov za sofinanciranje, ki pa so zapadli v izplačilo v letu 2012. Do tako velikega razkoraka med načrtovano in realizirano vrednostjo je prišlo zaradi zamika izplačil iz proračuna za aktivnosti, saj so postopki preverjanja in potrjevanja zahtevkov zamaknili izplačila v leto 2012.

4.2 Znanje uresničuje sanje

Namen podaktivnosti Znanje uresničuje sanje je povečanje izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in temeljnih veščin (ključnih kompetenc) zaposlenih, predvsem tistih, ki jim grozi izguba zaposlitve. Cilj aktivnosti je spodbujanje razvoja človeških virov v podjetjih, zviševanje izobrazbene strukture in usposobljenosti zaposlenih z namenom ohranjanja zaposlitve in preprečevanja prehoda neustrezno usposobljenih delavcev v odprto brezposelnost, izboljšati prilagodljivost zaposlenih in povečanje zaposlitvenih možnosti delavcev. Ciljna skupina so zaposleni v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah, zadrugah in zavodih, z največ V. stopnjo izobrazbe. V letu 2011 se je izvajanje podaktivnosti za vlagatelje zaključilo, tako je potekala le kontrola dokumentacije o opravljenih vsebinskih in finančnih obveznostih vlagateljev kot osnova za izplačilo stroškov sofinanciranja usposabljanja ter izjemoma nadzori izvedbe usposabljanja pri izvajalcih usposabljanja. Vlagatelji so program zaključili do konca leta 2010, njihovi zahtevki pa v obdobju do zaključka 2010 še niso bili obravnavani. V letu 2011 je program zaključilo, kar pomeni, da so bili v tem obdobju izplačani zahtevki za sofinanciranje, 3442 oseb, od teh je bilo 1977 žensk. Od teh je bilo iz 3. roka 8 udeležencev, od teh 3 ženske, iz 4. roka 1078 udeležencev (754 žensk) in iz 7. roka 2356 udeležencev. Od teh 1220 žensk. Pri izvajanju se je izkazalo, da je postopek prijave na javni razpis in upoštevanje določil postopka za udeležence do 5. stopnje izobrazbe zelo zahteven in ga veliko vlagateljev brez zunanje pomoči ne more slediti.

4.3 Usposabljanje delavcev, ki čakajo na delo

Namen operacije je povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in temeljnih veščin (ključnih kompetenc) za zaposlene, ki so na začasnem čakanju na delo na podlagi Zakona o delnem povračilu nadomestila plače (UL RS št 42/09 - ZDPNP). Program je v smislu razvojne komponente torej dopolnjeval nacionalni ukrep, s katerim se je želelo začasno preprečiti odpuščanje delavcev, in sicer na način, da se delavci ustrezno vključujejo v usposabljanje glede na potrebe delovnega oziroma proizvodnega procesa. Znotraj programa se je nadaljevalo tudi financiranje zaposlitev oseb na Zavodu RS za zaposlovanje, ki so zadržane za operativno izvedbo operacije. Sklenjenih pogodb na podlagi ZDPNP z delodajalci, ki imajo delavce na začasnem čakanju in so jih usposabljali, je bilo od začetka izvajanja ukrepa do 31.12.2011 - 946 v višini 17.670.779,60 EUR za 25.069 delavcev. Do konca leta 2011 je 560 delodajalcev, izstavilo 1.167 zahtevkov za povračilo stroškov usposabljanja, in sicer v višini 3.179.236,25 EUR. Skupno število vključenih delavcev v usposabljanje je bilo 11.895, kar predstavlja 44 % vseh načrtovanih oseb. Za zaposlitve pri upravičencu ZRSZ je bilo skupaj predvidenih 421.238,48 EUR, od tega je bilo od začetka izvajanja ukrepa do 31.12.2011 uveljavljano povračilo stroškov plač ter posrednih stroškov v višini 345.626,43 EUR, kar je 82 % vseh načrtovanih sredstev.

Delodajalci so se v največji meri, natančneje v kar 90 % posluževali notranjega usposabljanja, pri katerem so mentorji, zaposleni pri delodajalcu, prenašali znanja na svoje sodelavce, samo 10 % pa je bilo usposabljanj, ki so jih izvedli zunanji izvajalci, registrirani za izobraževalno dejavnost. Ko so bili delodajalci vprašani za razloge takšnega razmerja, so odgovarjali, da je notranje usposabljanje zanje cenejše. Posamezen zaposleni je v obdobju začasnega čakanja opravil v povprečju 5,6 programov usposabljanj, v povprečju je posamezen program usposabljanja zaposlenih (ne glede na število udeležencev oziroma zaposlenih) trajal 72 ur. V povprečju je posamezen delavec na začasnem čakanju opravil 247 ur usposabljanja. Glede na povprečno 6 - mesečno kvoto ur začasnega čakanja na delo, ki znaša 1.044 ur, to predstavlja 24 % ur, namenjenih usposabljanju, kar je nekoliko več od zakonsko predpisanih 20 %.

V največji meri so bile vsebine usposabljanj tehnično-tehnološke narave: sledijo vsebine, povezane z usposabljanjem v proizvodnji, ter usposabljanja, povezana s prenašanjem znanj o vzdrževanju strojev in naprav. Našteti programi so bili več kot polovica. Glede na to, da je največ delodajalcev, ki so vključeni v ZDPNP iz gradbenega sektorja in kovinsko predelovalne industrije, so prevladujoče vsebine usposabljanj pričakovane. Največ zunanjih programov usposabljanj pa je bilo izvedenih na temo področne zakonodaje.

Glede na prevladujoče panoge je tudi spol delavcev, vključenih v ukrep, pričakovan – kar 69 % vseh vključenih delavcev je moških. Namen interventnega zakona (ZDPNP) je bil omejevanje učinkov gospodarske krize in ohranjanje delovnih mest, hkrati pa tudi povečanje zaposljivosti delavcev z dvigom nivoja usposobljenosti in izboljšanje konkurenčnosti tako delavcev kot tudi delodajalcev. Interventni zakon s programom usposabljanja zaposlenih na začasnem čakanju na delo, skladno z namenom ter realizacijo izvedbe, zato predstavlja dobro prakso na področju varne prožnosti, uspešen pristop k zagotavljanju notranje fleksibilnosti podjetij in varnosti zaposlenih nasploh.

4.4 Institucionalno usposabljanje in priprave na NPK

Namen programa je povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in temeljnih veščin (ključnih kompetenc) za brezposelne osebe, izboljšanje pogojev vstopa na trg dela in v zaposlenost iskalcev zaposlitev in neaktivnih oseb. V okviru izvajanja aktivnosti za usposabljanje in izobraževanje brezposelnih in neaktivnih oseb so predvidene tudi akcije ozaveščanja o pomenu izobrazbene ravni in usposobljenosti ter pridobljenih znanj, veščin in kompetenc za vsakega posameznika. Cilj programa je povečanje zaposljivosti brezposelnih oseb, dvig kvalifikacijske ravni ter zmanjšanje strukturnega neskladja na trgu dela ter spodbujanje in podpora neaktivnim in brezposelnim, da aktivno pristopijo k reševanju lastne brezposelnosti, da se zaposlijo in ohranijo zaposlitev. Program se izvaja od leta 2009 do leta 2015.

V letu 2011 je bilo sprva planiranih 5.000 vključitev, je bilo že do konca meseca junija izvedenih 4.297 vključitev. Zato se je plan zvišal na 10.000 vključitev. Zaradi povečane dinamike vključevanja (posledica stanja na trgu dela, večji priliv v brezposelnost, potreba po novih znanjih in spretnostih na trgu dela, itd.)

so bila že aprila angažirana vsa razpoložljiva sredstva za leto 2011, zato je bilo potrebno nadaljnje napotovanje ustaviti ter zaprositi za dodatna sredstva. Le-ta so bil tudi odobrena, z aneksom k pogodbi pa se je spremenil tudi strošek DDV v upravičen strošek, zato je bilo potrebno temu prilagoditi tudi informacijsko podporo (APZ.net). Ponovno se je napotovanje vzpostavilo 9.9.2011. Planiranih 10.000 vključitev zaradi omenjene prekinitve ni bilo realiziranih. Največ vključitev je bilo v naslednje sklope:

- institucionalno usposabljanje: Priprava in strokovni izpit iz Zakona o upravnem postopku, pridobitev ECDL spričevala, uporaba informacijske podpore za pisarniško poslovanje, vozniški izpiti (C, D, E kategorija), tečaj za voznika viličarja, tuji jeziki (angleščina, nemščina, italijanščina, slovenski jezik za tujce),
- priprave na NPK: varnostnik, socialni oskrbovalec na domu, voznik v cestnem prometu (temeljna poklicna kvalifikacija), maser, izdelovalec spletnih strani.

4.5 Usposabljanje BO na delovnem mestu

Program je namenjen pridobivanju in krepitvi sposobnosti, znanj, veščin in spretnosti brezposelnih oseb, katerim obstoječa znanja in delovne izkušnje ne omogočajo neposredne zaposlitve. Izvajalci usposabljanja na delovnem mestu (delodajalci) se izbirajo na podlagi javnega povabila, ki ga objavi Zavod RS za zaposlovanje na svoji spletni strani. Javno povabilo delodajalcem za izvedbo programov usposabljanja na delovnem mestu 2009/2011 je bilo objavljeno dne 16.10.2009. Vključitev brezposelne osebe v program usposabljanja na delovnem mestu se izvede na osnovi zaposlitvenega načrta in predloga za vključitev. Zavod sklene z brezposelno osebo pogodbo o vključitvi. Usposabljanje na delovnem mestu je lahko krajše (2 meseca, sklop I) ali daljše (od 3 do 6 mesecev, sklop II). Usposabljanje poteka pod strokovnim vodstvom mentorja, in sicer v skladu s programom usposabljanja. Izvaja se na konkretnem delovnem mestu. Usposabljanje se izvaja na vseh območnih službah (OS) Zavoda RS za zaposlovanje.

V letu 2011 je bilo realiziranih 6.197 vključitev, kar glede na plan pomeni 112,7 % realizacijo. Vključenih žensk je bilo 3.290 ali 53,1 % vseh. Med vključenimi je bilo iskalcev prve zaposlitve 1.358, dolgotrajno brezposelnih 2.171 in vključenih invalidov 250. Starih do 24 let je bilo 1.169, starih 25 let in več pa 5.028. Med vključenimi je bilo največ brezposelnih do 6 mesecev (2692 ali 43,4% vseh), brezposelnih 12 mesecev in več je bilo 1.851, med njimi je bilo 577 oseb brezposelnih dve leti in več. Največ vključitev je bilo realiziranih na področju OS Ljubljana (1.350) in OS Murska Sobota (844), najmanj pa na področju OS Nova Gorica (173) in OS Sevnica (199). Z 31.12.2011 so vse vključene osebe aktivnost zaključile.

III. Povzetek realizacije izvajanja LPIO 2011 obeh ministrstev

Iz veljavnega državnega proračuna Republike Slovenije je bilo za izvajanje letnega programa za izobraževanje odraslih za leto 2011 po rebalansu zagotovljenih **47.928.633,04 EUR**, od tega pri proračunskem uporabniku **Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport 17.196.702,55 EUR**, pri proračunskem uporabniku **Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pa 30.731.930,49 EUR**.

Pri tem je Ministrstvo za šolstvo in šport realiziralo **16.515.096,31 EUR ali 96,04%**, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa **28.920.268,96 EUR ali 94,11%**, kar je v skupnem znesku **45.435.365,27 EUR ali 94,80%**. Realizacija tega načrta je bila višja od preteklih let, kar je mogoče utemeljiti tudi z začetkom gospodarske krize in pospeševanjem vključevanja v ukrepe zagotavljanja sredstev za (so)financiranje različnih oblik izobraževanja odraslih, s poudarkom na novih ukrepih vključevanja v formalne programe za dvig izobrazbene ravni, od dokončanja osnovnošolske ravni do štiri letne srednješolske strokovne izobrazbe. Neuporabljeni sredstva iz naslova ESS so bila ustrezno prenesena znotraj finančne perspektive kohezijske politike do leta 2014, praviloma v leta izvajanja projektov, programov in operacij izobraževanja odraslih, ki bodo (so)financirana v letu 2012 in 2013.